

Pregledni znanstveni članak

■ Alkometar kao dokaz u regresnim parnicama

Davor Bubalo¹

Sažetak: Tema članka je razmatranje pravnog pitanja je li policijska metoda ispitivanja alkohola alkometrom, sukladno uvjetima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti druga metoda mjerenja količine alkohola na temelju koje može doći do gubitka prava iz osiguranja.

Ključne riječi: Alkometar, dokaz, regres osiguravatelja

Naknada štete u slučaju gubitka prava iz osiguranja regulirana je čl. 24. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu² (dalje u tekstu: ZOOP) na način da osigurana osoba gubi prava iz osiguranja u slučaju upravljanja vozilom pod utjecajem alkohola iznad ugovorene granice.

Na taj je način zakonodavac pitanje gubitka prava jednim malim dijelom oslobodio zakonskih okova te ugovornim strankama dozvolio da prilikom sklapanja ugovora odrede pitanje visine granice alkohola koja ako se prekorači dovodi do gubitka prava iz osiguranja te regres osiguravatelja prema štetniku.

Oštećenik naplatom osiguranog iznosa pokriva nastalu štetu, dok osiguratelj stječe prava svojega prednika odnosno tada dolazi do subrogacije prava i ostvarivanja prava na regres, odnosno regresnog zahtjeva osiguratelja prema svojem osiguraniku iz ugovora o osiguranju.³

Najveći osiguravatelji u RH u svojim uvjetima imaju propisanu odredbu po kojoj osiguranik gubi prava iz osiguranja ukoliko je u vrijeme prometne nesreće vozač upravljao vozilom pod utjecajem alkohola, odnosno ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da udio alkohola u krvi iznosi 0,5 g/kg i više.⁴

Ova odredba je poprilično jasna, ali je unatoč tome, izazvala pravna pitanja i postala sporna jer je uzrokovala različite odluke županijskih

1 Dr.sc. Davor Bubalo, odvjetnik, Odvjetničko društvo Grgić & Partneri, e-mail: davor.bubalo@grgic-partneri.hr
2 Narodne novine br. 151/2005, 36/2009, 75/2009, 76/2013, 152/2014.

3 J. Nižić-Peroš, Personalna subrogacija u odnosu prema pravu regresa osiguratelja i ustupanju tražbine – cesiji, *Oeconomica Jadertina* 1/2021., Sveučilište u Zadru, Zadar, 2021.

4 Uvjeti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti Euroherc osiguranja d.d., Adriatic osiguranja d.d.

sudova tako da je nastalo pravno pitanje morao riješiti Vrhovni sud.

Naime, sporno je postalo pitanje je li policijska metoda ispitivanja alkohola alkometrom „druga metoda mjerenja količine alkohola“, odnosno točnije, je li to pouzdana metoda mjerenja iako se pojam pouzdanosti ne navodi u ugovorenim odredbama.

Sam alkometar je uređaj kojim se mjeri udio etilnog alkohola u izdahu ispitanika te je definiran kao etilometar, a propisan Pravilnikom o mjeriteljskim i tehničkim zahtjevima za uređaje kojima se mjeri udio etilnog alkohola u izdahu ispitanika (dalje u tekstu: Pravilnik).⁵

Pravilnikom je određeno kako alkometar mora zadovoljavati sve mjeriteljske zahtjeve, kao i sigurnosne zahtjeve, čime se korisnicima jamči pouzdanost mjernih rezultata, a osim toga, moraju biti proizvedeni u skladu sa standardima mjerne tehnologije i mjernih rezultata.⁶

Slijedom navedenog, podzakonskim aktom normirana je pouzdanost mjernih rezultata alkometra.

Zbog toga se alkometar i njegovo korištenje nalazi u odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/2008, 48/2010, 74/2011, 80/2013, 158/2013, 92/2014, 64/2015, 108/2017, 70/2019, 42/2020, 85/2022, 114/2022, dalje u tekstu: ZOŠPC) ali i odredbama Zakona o radu (NN 71/2014, 118/2014, 154/2014, 94/2018, 96/2018) te još nekoliko podzakonskih akata.⁷

Sličan pravilnik bio je na snazi i od 1999. god.,⁸ a neki toksikolozi su u svojim stručnim radovima⁹, ali i vještačenjima¹⁰, tvrdili kako se ipak na temelju rezultata alkometra ne može definirati stanje osobe niti utjecaj alkohola pa tako ni donijeti stručnu toksikološku odluku o stanju alkoholiziranosti osobe.

Kasnijim istraživanjima čiji je cilj bio utvrditi pouzdanost alkometara kojima se koristi hrvatska policija došlo se do spoznaje kako nije pronađena statistički značajna razlika između mjerenja koncentracije alkohola u izdahu (alkometrom od strane policije) i alkohola u krvi (vađenjem krvi u

5 Narodne novine br. 60/2020; Donesen na temelju članka 20. stavka 4. Zakona o mjeriteljstvu (NN br. 74/14 i 111/18)

6 Članak 3. Pravilnika o mjeriteljskim i tehničkim zahtjevima za uređaje kojima se mjeri udio etilnog alkohola u izdahu ispitanika (NN 60/2020)

7 Npr. Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti, načinu i postupku utvrđivanja prisutnosti alkohola, opojnih droga i psihotropnih tvari u organizmu izvršnih radnika željezničkog sustava (NN br. 122/2016, 63/2020), Pravilnik o plovidbi na unutarnjim vodama Narodne novine br. 138/2015, 144/2021), : Kolektivni ugovor za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, Narodne novine br. 118/2019, 148/2022

8 Narodne novine br. 118/1999,

9 Z. Kovačić i dr., Reliability of breath alcohol testing with Dräger Alcotest 7410Plus analyzer in a court process, Medica Jadertina, Vol. 38 No. 1-2, Opća bolnica Zadar, Zadar, 2008.

10 Predmeti; Trgovačkog suda u Zagrebu P.267/2020, Općinskog suda u Velikoj Gorici Povrv-823/2012

zdravstvenoj ustanovi) čime je potvrđena visoka pouzdanost alkometara pod uvjetom da policijski službenici obavljaju mjerenja prema uputama proizvođača.¹¹

Ono što je bitno, sukladno Pravilniku o mjeriteljskim zahtjevima za uređaje kojima se mjeri udio etilnog alkohola u izdahu osiguranika koji je donio Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, (NN 118/99 i 163/03), određeno je da se udio alkohola mjeri i pokazuje na pokaznome uređaju alkometra u miligramima alkohola po litri izdaha ispitanika (mg/L). Nadalje, izmjereni udio alkohola u mg/L može se prikazati na pokaznome uređaju alkometra i kao udio alkohola u krvi ispitanika u gramima alkohola po kilogramu krvi ispitanika (g/kg), odnosno u masenim promilima (‰).¹²

Prema tome, Pravilnikom je predviđeno kako se alkometrom može pouzdano utvrditi i količina alkohola u krvi, a što prihvaća i Županijski sud u Zagrebu.¹³

Međutim, na temelju prvih stručnih mišljenja proradila je maštovitost osoba koje se upravljale vozilom pod utjecajem alkohola, a što bi bilo utvrđeno alkometrom.

Takva maštovitost nekad je prolazila ili još uvijek prolazi, ali sve manje i rjeđe, ne samo na prekršajnom sudu u postupcima koji se vode protiv vozača koji su upravljali vozilom pod utjecajem alkohola, već i u građanskim, regresnim postupcima.

Naime, Zakon o sigurnosti prometa na cestama samo je alternativno dao mogućnost da se takve vozače, kojima je alkometrom izmjerena veća granica alkohola od dopuštene, upućuje u bolničku ustanovu radi vađenja krvi.¹⁴

11 A. Jurić i dr., Evaluation of breath alcohol analysers by comparison of breath and blood alcohol concentrations, Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, Vol. 69 No. 1, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb, 2018.

12 Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za uređaje kojima se mjeri udio etilnog alkohola u izdahu osiguranika (NN 118/99 i 163/03).

13 Presuda Županijskog suda u Zagrebu Gž-5725/17-2, od 26. veljače 2019. god.

14 Zakon o sigurnosti prometa na cestama, (NN 67/2008, 48/2010, 74/2011, 80/2013, 158/2013, 92/2014, 64/2015, 108/2017, 70/2019, 42/2020, 85/2022, 114/2022) Članak 181; (1) Policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće u kojoj je nastala materijalna šteta, podvrgnut će sudionike prometne nesreće ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, radi provjere ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima. (2) Ako u prometnoj nesreći ima ozlijeđenih osoba, policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće podvrgnut će sudionike prometne nesreće ispitivanju na način kako je to propisano u stavku 1. ovoga članka. Ako sudionik odbije ispitivanje ili se tim ispitivanjem utvrdi da ima u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, policijski službenik će narediti liječnički pregled te uzimanje krvi i urina radi analize. (3) Ako u prometnoj nesreći ima poginulih osoba, policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće naredit će da se vozaču vozila koje je sudjelovalo u prometnoj nesreći uzme krv i urin kako bi se utvrdilo ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, a drugim sudionicima prometne nesreće naredit će uzimanje krvi i urina nakon što se odgovarajućim sredstvima ili aparatima ili stručnim pregledom utvrdi u organizmu prisutnost alkohola, droga ili lijekova koji

Takva obveza postoji jedino u situaciji kada su oštećene osobe zadobile ozljede, a koje se odmah policijskim službenicima prijave ili su očite, dok je za lakše nesreće sa nastalom štetom samo na vozilima dovoljan alkometar čiji je rezultat u vidu Zapisnika o ispitivanju prisutnosti alkohola, bio potpisan od policijskih službenika, ali i vozača koji nisu isticali u tom Zapisniku primjedbu na rezultat ispitivanja već su iste rezultate priznavali uz navođenje vremena i količine konzumiranog alkohola.

Međutim, kasnije se u prekršajnim postupcima od strane tih istih vozača koji nisu imali primjedbe na rezultat alkometra, osporavao rezultat sa tvrdnjom kako alkometar nije pouzdana metoda utvrđivanja koncentracije alkohola u krvi.

Obzirom se oštećene osobe kasnije ipak jave u bolničku ustanovu i prijave ozljede, jedini dokaz utvrđivanja koncentracije alkohola ostaje alkometar, odnosno Zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti.

Na taj način, ovaj problem „pouzdanosti“ alkometra pojavio se i u građanskim postupcima u kojima su osiguravatelji tražili regresne isplate od vozača koji su štete izazvali vožnjom pod utjecajem alkohola.

Prigovori alkoholiziranih vozača bili su identični kao i u prekršajnim postupcima te su se odnosili na tvrdnje kako alkometar nije pouzdana metoda te da se istim ne može utvrditi stvarna koncentracija alkohola u krvi.¹⁵

Sve to nakon što od strane policije na mjestu događaja nije utvrđeno da ima ozlijeđenih osoba, ali i nakon što je vozač koji je štetnik i koji je upravljao vozilom pod utjecajem alkohola, bez primjedbi potpisao rezultat ispitivanja, odnosno Zapisnik o ispitivanju te na taj način onemogućio potrebu da ga se vodi u zdravstvenu ustanovu kojim bi se utvrdila količina alkohola u krvi.

Vrhovni sud je još 2018. godine utvrdio kako je alkometar „druga metoda mjerenja“ u smislu uvjeta osiguranja te da je Zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti dokaz kojim je utvrđeno kako je vozač u trenutku prometne nezgode bio pod utjecajem alkohola¹⁶, ali unatoč ovoj odluci i dalje su se donosile različite odluke prvostupanjskih i drugostupanjskih sudova.

---

utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.

15 Npr., predmeti; OGS Zagreb P-693/17, OS Sesvete Povrv-48/2019, OGS Zagreb Pn-1501/04.

16 Odluka Rev.1686/2013-2 od 7. ožujka 2018. god.

Tako prigovor alkoholiziranog vozača prihvaća Općinski građanski sud u Zagrebu u nepravomoćnoj presudi¹⁷ iz veljače 2023. god;

„Isto tako u odnosu na navode tužitelja da iz zapisnika o ispitivanju alkoholiziranosti, koji je javna isprava i koji je tuženik potpisao, egzistira pretpostavka alkoholiziranosti tuženika bez obzira na provedena toksikološka vještačenja, te da je tuženik osuđen u prekršajnom postupku za izazivanje prometne nezgode i vožnju pod utjecajem alkohola valja reći sljedeće. Točno je da je u zapisniku o ispitivanju prisutnosti alkohola, opojnih droga ili lijekova u organizmu od 22. veljače 2014. kod tuženika utvrđena koncentracija alkohola od 1,47 g/kg, a što umanjeno za 0,1 g/kg, odnosno za granicu dopuštene pogreške mjerenja iznosi 1,37 g/kg, a zbog čega je i proglašen krivim što je upravljao vozilom u tako alkoholiziranom stanju obaveznim prekršajnim nalogom MUP RH, PU Zagrebačka, I. PPP Zagreb br. 511-19-44/5- OPN-2195/2014 od 12. ožujka 2014. Međutim, navedena činjenica nije odlučna jer je tužitelj u Uvjetima propisao okolnosti pod kojim osiguranici, pa tako i tuženik, gube prava iz osiguranja. Budući da je u Uvjetima tužitelja propisano da osiguranik gubi prava iz osiguranja ako je u vrijeme prometne nezgode vozač osiguranog vozila bio pod utjecajem alkohola i to ako se analizom krvi ili drugim metodom mjerenja količine alkohola u organizmu vozača utvrdi da udio alkohola u krvi iznosi 0,5 g/kg i više (0,5 promila i više) i ako se vozač nakon prometne nezgode odbije podvrći ispitivanju alkoholiziranosti ili utjecaja opojnih droga te drugih opojnih sredstava. S obzirom na to da je u konkretnom slučaju prisutnost alkohola u organizmu tuženika utvrđivana 80 minuta nakon štetnog događaja i to uređajem Dräger, koji je orijentacijska metoda ispitivanja prisutnosti alkohola u izdahu, i koji ne predstavlja kvantitativnu metodu utvrđivanja koncentracije apsolutnog alkohola u krvi, kako to navode toksikološki vještaci, to onda utvrđenje prisutnosti alkohola kod tuženika navedenim uređajem nije relevantno u konkretnom slučaju jer je za gubitak prava iz osiguranja prema Uvjetima tužitelja bilo relevantan udio alkohola u krvi koji treba iznositi 0,5 g/kg i više (0,5 promila i više), a što u konkretnom slučaju nije dokazano“.

U ovom slučaju, provedeno je toksikološko vještačenje, a sud nije cijenio kako je Zapisnik o ispitivanju materijalni dokaz, javna isprava, posebno osnažen potpisom ispitane osobe, odnosno alkoholiziranog vozača već je vjeru poklonio toksikološkom vještaku.

Osim toga, činjenične okolnosti ovog slučaju su slijedeće; prometnim vještačenjem utvrđeno je kako je vozač ušao u raskršće čak 5 sekundi nakon što mu se upalilo crveno svjetlo na semaforu (zbog čega je u sudara

¹⁷ Presuda P-806/2015 od 24.04.2023. god.

nastala šteta na još 4 vozila), saslušani svjedoci su iskazivali kako „nije mogao sam izaći iz vozila i djelovao je pijan“ te su mu oni morali otvoriti vrata da izađe iz vozila, a vozač se čak nije žalio na prekršajni nalog kojim je utvrđeno kako je pod utjecajem alkohola skrivio predmetnu prometnu nesreću.

Sličan stav je, a na temelju sličnog vještačenja, imao je isti sud i u presudi iz 2009. god.¹⁸ kojom utvrđuje;

„Odbivši tužbeni zahtjev, a polazeći od utvrđenja temeljenog na nalazu i mišljenju vještaka toksikologa dr. Z. K. da alkometar marke Dräger predstavlja orijentacijsku metodu ispitivanja i prisutnosti alkohola i da navedeni aparat nije aparat za kvantitativno utvrđivanje stvarne koncentracije apsolutnog alkohola u krvi pa da stoga vještak nije mogao utvrditi najmanju moguću koncentraciju alkohola u vrijeme štetnog događaja, odnosno obzirom da se nije moglo utvrditi toksikološkim vještačenjem koliko je tuženik u trenutku štetnog događaja bio pod utjecajem alkohola, budući je prema mišljenju vještaka mogao imati i manje od 0,5 g/kg alkohola u krvi, prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev kao nedokazan, odnosno kao neosnovan.“

Međutim, Županijski sud u Zagrebu¹⁹ je temeljem provedenih dokaza u prvostupanjskom postupku preinačio odluku, usvojio zahtjev osiguravatelja smatrajući kako je dokazano da je štetnik bio pod utjecajem alkohola, a sve je obrazložio na slijedeći način;

„Osnovano žalitelj ukazuje da je zaključak prvostupanjskog suda o prisutnosti alkohola u krvi tuženika temeljen samo na nalazu i mišljenju vještaka toksikologa, iz kojeg proizlazi da se toksikološkim vještačenjem nije moglo utvrditi koliko je tuženik u trenutku štetnog događaja bio pod utjecajem alkohola pa da je isti mogao imati i manje od 0,5 g/kg alkohola u krvi, pogrešan.

O alkoholiziranosti tuženika sud prvog stupnja zaključio je općenito na temelju nalaza i mišljenja vještaka toksikologa, ne navodeći određeno činjenice i razloge iz kojih se činjenice smatraju utvrđenim, ne cijeneći pritom niti ostale dokaze, a što ne može nadomjestiti razloge o odlučnim činjenicama.

Utvrđenje prvostupanjskog suda da temeljem nalaza i mišljenja vještaka toksikologa nije mogao utvrditi koliko je tuženik imao alkohola u krvi u trenutku štetnog događaja, u suprotnosti je sa sadržajem ostalih isprava

¹⁸ Presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj Pn-1501/04 od 17. lipnja 2009. god.

¹⁹ Presuda Županijskog suda u Zagrebu Gžn-56/11 od 5. ožujka 2013. god.

- zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i rješenja o prekršaju te Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti.

Tako iz zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka proizlazi da tuženik pod utjecajem alkohola od 0,59 g/kg (a što je utvrđeno alkometrom marke Dräger u izdahnutom zraku iz pluća), nije prilagodio brzinu kretanja svog automobila preglednosti i stanju na kolniku (u trenutku kada je l. G. prelazio cestu), a da se prethodno nije uvjerio da to može učiniti na siguran način, uslijed čega je došlo do kontakta prednje desne i desne bočne strane osobnog automobila i tijela pješaka, koji je uslijed udara pao na asfaltnu površinu.

Iz rješenja o prekršaju proizlazi da je tuženik proglašen krivim radi neprilagođene brzine vožnje pod utjecajem alkohola. Budući da zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, kao i rješenje o prekršaju predstavljaju javne isprave, koje imaju presumpciju istinitosti prema odredbi čl. 230. ZPP, pa kako iz istih proizlazi da je tuženik bio alkoholiziran preko dopuštene granice iz Uvjeta osiguranja, to se, a kako to žalitelj osnovano navodi, činjenica alkoholiziranosti smatra dokazana, tim više što iz navedenih isprava proizlazi da je tuženik po oba kriterija Uvjeta za osiguranje propisana čl. 3. st. 1. toč. 3., bio pod utjecajem alkohola - u organizmu mu je utvrđen udio alkohola od 0,59 g/kg te se isti odbio podvrći vađenju krvi i uzimanju urina nakon prometne nezgode. Također, alkoholiziranost tuženika je u očiglednoj vezi sa štetnim događajem, jer kao što proizlazi iz rješenja o prekršajnoj odgovornosti, tuženik je osim za vožnju u alkoholiziranom stanju, osuđen i za neprilagođenu brzinu, budući da nije prilagodio brzinu kretanja automobila preglednosti i stanju na kolniku.

Slijedom navedenog, a kako je odredbom čl. 3. st. 3. toč. 2. Uvjeta za osiguranje propisano da tuženik ne gubi svoja prava iz osiguranja, ako dokaže da štetni događaj nije u uzročnoj vezi s činjenicom da je vozač pod utjecajem alkohola, to proizlazi da je teret dokaza u ovom, konkretnom slučaju upravo na tuženiku, koji u smislu odredbe čl. 221. a ZPP isto nije dokazao, budući da ni na koji način nije dokazao neistinitost podatka da je u krvi imao alkohola od 0,59 g/kg, uz postojanje činjenice da u spisu ima podataka i o tome što je tuženik točno konzumirao.

Slijedom iznesenog, ne može se stoga prihvatiti zaključak prvostupanjskog suda da se nije moglo utvrditi koliko je tuženik imao alkohola u krvi u trenutku šetnog događaja, a to posebno obzirom se tuženik odbio podvrći vađenju krvi i uzimanju urina, radi utvrđivanja točne koncentracije prisutnosti alkohola u krvi, slijedom čega je isti izgubio svoja prava iz Uvjeta za osiguranje te isti ničim nije dokazao suprotno navedenom.

U situaciji u kojoj bi se prihvatilo stajalište prvostupanjskog suda utemeljeno isključivo na nalazu i mišljenju vještaka toksikologa, omogućilo bi se neodgovornim vozačima koji upravljaju vozilom pod utjecajem alkohola i prouzroče prometnu nezgodu da izbjegavanjem liječničkog pregleda vađenja krvi i uzimanja urina, izbjegnu regresnu odgovornost, tim više što je isto kao nedopustivo propisano i u Uvjetima za osiguranje.“

Ovom presudom Županijski sud u Zagrebu jasno uočava problemsku pojavu te šalje jasnu društvenu poruku kojom onemogućava neodgovorne vozače da potpisivanjem Zapisnika o ispitivanju alkoholiziranosti izbjegnu vađenje krvi, a kasnije tvrde kako alkometar nije pouzdan te predlažu toksikološka vještačenja.

Međutim, oprečni stav ovome donio je kasnije isti sud;²⁰

“Iz nalaza i mišljenja proizlazi da je velika vjerojatnost da je stvarna koncentracija alkohola u krvi tužitelja u vrijeme alkotestiranja bila u intervalu od 1,42 do 2,4 g/kg, ali isto tako proizlazi daje na osnovi očitavanja alkometra, koji je neprecizan i nepouzdan, nemoguće utvrditi nalazi li se alkohol u fazi resorpcije u organizmu ili u fazi eliminacije iz organizma.

Kako na temelju nalaza i mišljenja vještaka toksikologa nije moguće utvrditi koncentraciju alkohola u krvi tuženika u trenutku nezgode, kao i uzročnu vezu između samog štetnog događaja i alkoholiziranosti tuženika, jer alkometar predstavlja samo orijentacijsku metodu koja je neprecizna i nepouzdana te kao takva ne može predstavljati dokaz o određenoj koncentraciji alkohola u krvi u vrijeme štetnog događaja, s obzirom na to da je uloga alkometra odvajanje trijeznih osoba od alkoholiziranih osoba, pri čemu bi alkoholizirane osobe trebalo odvesti na liječnički pregled i vađenje krvi i mokraće na analizu. Stoga prvostupanjski sud zaključuje da nisu ispunjeni uvjeti za primjenu uvjeta osiguranja koji se odnose na gubitak prava iz osiguranja jer da ne postoje dokazi daje kod tuženika izmjerena odgovarajuća koncentracija alkohola u krvi, kao što zahtijevaju uvjeti, već daje to utvrđeno samo u izdahu, te da ne postoji dokaz o postojanju uzročne veze između alkohola utvrđenog u izdahu i štetnog događaja. U bitnome, ovaj sud prihvaća utvrđenje prvostupanjskog suda vezano za činjenicu vožnje tuženika pod utjecajem alkohola. U konkretnom slučaju alkometrom je utvrđena koncentracija alkohola od 1,6 g/kg, što bi upućivalo na to daje tuženik u vrijeme testiranja, 54 min nakon prometne nezgode, bio pod utjecajem alkohola. Iz nalaza i mišljenja proizlazi da je velika vjerojatnost da je stvarna koncentracija alkohola u krvi tužitelja u vrijeme alkotestiranja bila u intervalu od 1,42 do 2,4 g/kg, ali isto tako proizlazi daje na osnovi očitavanja alkometra,

²⁰ Presuda Županijskog suda u Zagrebu Gž-4946/2019-3 od 06. ožujka 2020. god.

koji je neprecizan i nepouzdan, nemoguće utvrditi nalazi li se alkohol u fazi resorpcije u organizmu ili u fazi eliminacije iz organizma. S obzirom na propisanu ovlast iz ZSPC-a, koja se odnosi na odvođenje navedenih osoba na vađenje krvi i uzimanje urina ili na liječnički pregled, te nejasnu odredbu iz Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti koja određuje da će se drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrditi udio alkohola u krvi, te kraj činjenice da je alkotestiranje alkometrom u smislu dobivanja rezultata neprecizno i nepouzdan, to ne proizlazi dokazanim da je tuženik u trenutku nezgode upravljao vozilom pod utjecajem alkohola“.

Smatrajući ovaj stav pogrešnim i protivnim stavu Vrhovnog suda iznesenom 2018. god., u već citiranoj presudi²¹ osiguravatelj je podnio Vrhovnom sudu prijedlog za dopuštenje revizije²² u kojoj je postavljeno slijedeće pravno pitanje;

„Je li zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti ispitanika/tuženika iz kojeg proizlazi da je alkometrom marke „Dräger 6810“ očitana kod ispitanika/tuženika količina alkohola u organizmu od 1,60 nakon nezgode predstavlja „drugom metodu mjerenja“ u smislu odredbe čl. 3. st. 1. toč. 2. Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, tim više što ispitanik/tuženik prihvaća ispitivanje, ne poriče rezultate ispitivanja, te potpisuje predmetni Zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti?“²³

Vrhovni sud je dopustio prijedlog te po ovoj izvanrednoj reviziji čiji je cilj osigurati jedinstvenu sudsku praksu donio odluku²⁴ u kojoj je navedeno;

„Povodom revizije sporna je ocjena nižestupanjskih sudova da ispitivanje alkoholiziranosti alkometrom (marke Dräger) ne predstavlja pouzdanu metodu kojom se utvrđuje alkoholiziranost pa da stoga nije došlo do gubitka prava iz osiguranja.

Upravo u odluci Rev 1686/2013-2 od 7. ožujka 2018. ovaj sud je prihvatio pravna shvaćanja nižestupanjskih sudova da se utvrđivanjem alkoholiziranosti alkometrom smatra drugom metodom mjerenja alkoholiziranosti u smislu čl. 3. st. 1. toč. 2. Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti.

21 Odluka Rev 1686/2013-2 od 7. ožujka 2018. god.

22 Čl.385. a „Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se u povodu nje može očekivati odluka o pravnom pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali, a koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi, osobito ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka drugostupanjskog suda odstupa od prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske...“

23 Odluka Revd 2684/2020-2 od 23. veljače 2021. god.

24 Odluka Rev 815/2022 od 17. svibnja 2023. god.

Naime, odredbom čl. 3. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti tuženika je propisano da osiguranik gubi prava iz osiguranja ako je u vrijeme prometne nesreće vozač osiguranog vozila bio pod utjecajem alkohola, dok se smatra da je vozač pod utjecajem alkohola ako se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da udio alkohola u krvi iznosi 0,5 g/kg i više. Prema st. 3. t. 2. navedenog članka, osiguranik ne gubi prava iz osiguranja ako dokaže da štetni događaj nije u uzročnoj svezi s činjenicom da je vozač u trenutku prometne nezgode bio pod utjecajem alkohola, droge odnosno narkotika.

Ispitivanje alkoholiziranosti sudionika prometne nezgode alkometrom koji mjeri koncentraciju alkohola metodom analize izdaha predstavlja „drugu metodu mjerenja“ u smislu odredbe čl. 3. st. 1. toč. 2. Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti.

Ovakav odgovor svojim sadržajem udovoljava zahtjevu univerzalnosti u smislu zauzimanja pravnih shvaćanja za tumačenje spornih odredbi, te je stoga u odgovoru izostalo osvrtanje koje se odnosilo na okolnosti konkretnog slučaja (stupanj utvrđene alkoholiziranosti u konkretnom predmetu, propuštanje iznošenja primjedbi na zapisnik kao i propuštanje tražiti uzimanje uzorka krvi i urina). Naime, ove činjenice će se utvrđivati u svakom konkretnom slučaju.

Prilikom ocjenjivanja je li prilikom štetnog događaja vozač bio pod utjecajem alkohola zapisnik o ispitivanju alkoholiziranosti koji policijski službenici popunjavaju prilikom uviđaja koristeći alkometar koji mjeri koncentraciju alkohola u izdahu ispitanika predstavlja službenu javnu ispravu (čl. 230. st. 1. i 2. ZPP). U skladu sa čl. 230. st. 3. ZPP svaki ispitanik može osporavati rezultate ispitivanja i tražiti da se isti provjere uzimanjem uzorka krvi i mokraće, na koji način može eventualno osporiti rezultate utvrđene alkometrom.

Kako zbog pogrešnog pravnog pristupa sud drugog stupnja prilikom donošenja pobijane presude nije uzeo u obzir sve odlučne okolnosti za rješavanje spora te je propustio cijeliti stupanj alkoholiziranosti tuženika koji je proizlazi iz zapisnika o ispitivanju alkoholiziranosti tuženika, ne postoje uvjeti za preinaku pobijane presude“.

Na taj je način, Vrhovni sud meritorno odlučio kako sukladno uvjetima osiguranja alkometar predstavlja „drugu metodu mjerenja“ te da je rezultat u vidu Zapisnika dokaz koji se može osporavati, ali isključivo prigovaranjem rezultatu na licu mjesta sa traženjem vađenja krvi i mokraće.

Breathalyzer as evidence in recourse litigation

Summary: *The topic of the article is the consideration of the legal issue of whether the police method of testing alcohol with a breathalyzer is, in accordance with the conditions of compulsory automobile liability insurance, another method of measuring the amount of alcohol on the basis of which there may be a loss of insurance rights. The Supreme Court of the Republic of Croatia decided on the merits that, according to the insurance conditions, the breathalyzer represents "another method of measurement" and that the result in the form of the Record is evidence that can be challenged, but only by objecting to the result on the spot and requesting blood and urine samples.*

Key words: *Breathalyzer, evidence, insurer's recourse,*

Navedeni izvori i korištena literatura

Jurič i dr., Evaluation of breath alcohol analysers by comparison of breath and blood alcohol concentrations, Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, Vol. 69 No. 1, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb, 2018.

Kolektivni ugovor za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske (NN 118/2019, 148/2022)

Kovačić Z. i dr., Reliability of breath alcohol testing with Dräger Alcotest 7410Plus analyzer in a court process, Medica Jadertina, Vol. 38 No. 1-2, Opća bolnica Zadar, Zadar, 2008.

Nižić-Peroš J., Personalna subrogacija u odnosu prema pravu regresa osiguratelja i ustupanju tražbine – cesiji, Oeconomica Jadertina 1/2021., Sveučilište u Zadru, Zadar, 2021.

Odluka Vrhovnog suda RH Rev 1686/2013-2 od 7. ožujka 2018. god.

Odluka Vrhovnog suda RH Revd 2684/2020-2 od 23. veljače 2021. god.

Odluka Vrhovnog suda RH Rev 815/2022 od 17. svibnja 2023. god.

Odluka Županijskog suda u Zagrebu Gž-4946/2019-3 od 06. ožujka 2020. god.

Odluka Županijskog suda u Zagrebu Gž-5725/17-2, od 26. veljače 2019. god.

Odluka Županijskog suda u Zagrebu Gžn-56/11 od 5. ožujka 2013. god.

Odluka Općinskog građanskog suda u Zagrebu P-806/2015 od 24. travnja 2023. god.

Odluka Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Pn-1501/04 od 17. lipnja 2009. god.

Pravilnik o mjeriteljskim i tehničkim zahtjevima za uređaje kojima se mjeri udio etilnog alkohola u izdahu ispitanika (NN 118/1999, 60/2020)

Pravilnik o plovidbi na unutarnjim vodama (NN 138/2015, 144/2021),

Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti, načinu i postupku utvrđivanja prisutnosti alkohola, opojnih droga i psihotropnih tvari u organizmu izvršnih radnika željezničkog sustava (NN 22/2016, 63/2020),

Sudski predmet Općinskog građanskog suda u Zagrebu P-693/17

Sudski predmet Općinskog građanskog suda u Zagrebu Pn-1501/04

Sudski predmet Općinskog suda u Sesvetama Povrv-48/2019

Sudski predmet Općinskog suda u Velikoj Gorici Povrv-823/2012

Sudski predmet Trgovačkog suda u Zagrebu P.267/2020

Uvjeti obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti Euroherc osiguranja d.d., Adriatic osiguranja d.d.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, (NN 151/2005, 36/2009, 75/2009, 76/2013, 152/2014)

Zakon o sigurnosti prometa na cestama, (NN 67/2008, 48/2010, 74/2011, 80/2013, 158/2013, 92/2014, 64/2015, 108/2017, 70/2019, 42/2020, 85/2022, 114/2022)

Zakon o parničnom postupku (NN 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022)